

**Обґрунтування
щодо необхідності перегляду
тарифу на послуги розподілу природного газу на 2019 рік
для АТ «Івано-Франківськгаз»**

АТ «Івано-Франківськгаз» (далі суб'єкт господарювання/ Оператор ГРМ), у прозорий та недискримінаційний спосіб, з метою досягнення балансу інтересів споживачів, на засадах гласності, відкритості, добровільності та свободи висловлювань, **керуючись** нормативно-правовими актами, зокрема:

- постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі НКРЕКП) від 30.06.2017 року № 866 «Про затвердження Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»,
- методикою визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, затвердженою Постановою НКРЕКП від 25.02.2016 року за № 236 (зі змінами);
- умовами Договору укладеного між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України (Орган Управління) та ПАТ «Івано-Франківськгаз» (Оператор) від 24 травня 2017 року № 240517/08-Іф-ГРМ «Договір експлуатації газорозподільних систем або її складових»;
- та іншими нормативними та законодавчими актами,

пропонує до розгляду та обговорення проект тарифу на послуги розподілу природного газу на 2019 рік.

Необхідність перегляду тарифу визначена різними факторами впливу, адже тариф для АТ «Івано-Франківськгаз» не переглядався з 2017 року, у той час, коли за цей період стрімко зросла ціна природного газу, який використовується на виробничо-технологічні витрати та власні потреби; вартість палива, матеріалів, електроенергії, комплектуючих; вартість послуг; витрати пов'язані зі сплатою обов'язкових податків; відбувся ріст рівня мінімальної заробітної плати та відповідно зростання середньої заробітної плати у інших галузях. Крім того, за час дії тарифу на розподіл природного газу у товариства виникають додаткові витрати, обов'язковість сплати яких передбачена на законодавчому рівні, але джерел для їхньої сплати немає.

Запропонований до обговорення проект тарифу базується на величині замовленої потужності і виражений у гривнях за один кубічний метр.

Замовлена річна потужність об'єкта (об'єктів) споживача на розрахунковий календарний рік визначається Оператором ГРМ виходячи з фактичного обсягу споживання природного газу цим об'єктом за газовий рік (з 01 жовтня по 30 вересня), що передував розрахунковому календарному року.

Місячна вартість послуги розподілу природного газу визначається як добуток 1/12 замовленої річної потужності об'єкта споживача на тариф, встановлений Регулятором для відповідного Оператора ГРМ із розрахунку місячної вартості одного кубічного метра замовленої потужності.

На сьогодні, діє тариф на послуги розподілу природного газу, який затверджений постановою НКРЕКП від 15.12.2016р. №2288 у розмірі 713,10 грн. за 1000 куб. м без урахування ПДВ (855,72 грн. з ПДВ). При цьому, планована тарифна виручка затверджена у сумі 433992,7 тис. грн. без урахування ПДВ, а загальний обсяг розподілу природного газу врахований у кількості 608,6 млн. куб. м.

За таких умов, коли в економіці країни відбуваються значні зміни у наслідок інфляційних процесів, а також враховуючи те, що діючий тариф є незмінний упродовж третього звітного року, товариство з року у рік недоотримує значних сум коштів для забезпечення діяльності з надання послуг розподілу природного газу, внаслідок чого діяльність з надання послуг розподілу з року у рік є збитковою.

Необхідність і обґрунтування перегляду діючого тарифу полягає у:

- зміні обсягів надання послуг з розподілу природного газу відносно врахованих при розрахунку тарифу, більше ніж на 5%.
- рості витрат з незалежних від товариства причин, тобто спричинених інфляційними процесами;
- встановленні належного рівня оплати праці працівників задля забезпечення безпеки газопостачання;
- встановленні належного рівня рентабельності.

Проект структури тарифу на планований період наведений у таблиці 1 нижче:

Таблиця 1

№ з/п	Показники (елементи витрат) річної планованої тарифної виручки	Одиниці виміру	Значення показників
1	Тариф на послуги розподілу природного газу	грн. за 1 м3	3,44
2	Планована річна тарифна виручка, усього	тис. грн.	1 871 097,4
2.1	Повна планована собівартість, усього	тис. грн.	1 196 574,2
2.1.1	Матеріальні витрати, усього	тис. грн.	587 526,4
2.1.1.1	у т. ч.: вартість газу на виробничо-технологічні витрати, нормативні та питомі втрати, та власні потреби	тис. грн.	565 812,2
2.1.1.2	вартість матеріалів (паливо, електроенергія, витрати на ремонт, інші матеріальні витрати)	тис. грн.	21 714,2
2.1.2	Витрати на оплату праці	тис. грн.	400 665,0
2.1.3	Амортизаційні відрахування	тис. грн.	25 298,9
2.1.4	Інші витрати, усього	тис. грн.	183 083,9
2.1.4.1	у т.ч.: єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	тис. грн.	88 146,0
2.1.4.2	повідка та ремонт лічильників	тис. грн.	4 300,0
2.1.4.3	витрати на заміну лічильників газу та/або створення обмінного фонду лічильників	тис. грн.	18 512,6
2.1.4.4	витрати на встановлення індивідуальних лічильників газу населенню	тис. грн.	0,0
2.1.4.5	інші витрати, в т.ч.	тис. грн.	72 125,3
	витрати пов'язані із експлуатацією газорозподільних систем, власником яких є держава	тис. грн.	13 407,6
	оплата оператору ГТС обсягу замовленої потужності	тис. грн.	8 036,0
	місцеві податки та збори	тис. грн.	4 403,9

	послуги з доставки рахунків та банківська комісія за прийом платежів	тис. грн.	14 707,4
	інші витрати не перераховані вище		31 570,4
2.2	Планований прибуток, в т.ч.		674 523,2
	податок на прибуток	тис. грн.	121413,9
	прибуток на виробничі інвестиції (капітальний ремонт та модернізація елементів ГРС)	тис. грн.	40 114,1
	компенсації витрат та збитків, яких зазнало АТ в минулих періодах (на 2 роки)	тис. грн.	385 677,1
	сума реструктуризованої заборгованості за природний газ	тис. грн.	7 660,6
	прибуток, який залишається у розпорядженні товариства	тис. грн.	119 657,5

Довідково:

Планована річна замовлена потужність розподілу природного газу, усього	1000 м3 на рік	543 496,1
--	----------------	------------------

Так,

Фактичний обсяг розподілу природного газу за 2018 рік склав 629,6 млн. куб. м, а за I півріччя 2019 року - 209,3 млн. куб. м, який у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року (298,9 млн. куб. м) є менший на 89,6 млн. куб. м, або на 30,0%. Отже, у 2019 році спостерігається тенденція до зменшення обсягів споживання природного газу у порівнянні як з 2018 роком, так і попередніми періодами, в першу чергу по категорії населення, що пояснюється економією газу внаслідок високого рівня ціни, переобладнання опалювальних приладів на інші альтернативні види палива, заміна старих опалювальних приладів на сучасні, тощо.

На 2019 рік обсяг річної замовленої потужності планується у кількості 543496,1 тис. куб. м виходячи з підсумку обсягів споживання природного газу який склався за друге півріччя 2018 року та перше півріччя 2019 року.

Отже, плановані обсяги у порівнянні з обсягами врахованими у діючому тарифі очікуються на 65,1 млн. куб. м, або на 10,7% меншими.

За таких умов, зменшиться і тарифна виручка, оскільки вона прямо залежить від фактичних обсягів споживання газу. Наслідком цих обставин, а також ріст матеріальних витрат та інших послуг спричинених інфляційними процесами призведе до це більших сум збитків.

Для прикладу, внаслідок зменшення обсягів споживання газу, при діючому тарифі, товариство недоотримає у 2019 році тарифної виручки на фінансування експлуатаційної діяльності з надання послуг розподілу у сумі 55,7 млн. грн., але навіть при умові досягнення фактичних обсягів до рівня обсягів передбачених у тарифі, зазначена тарифна виручка не забезпечить покриття всіх необхідних витрат, адже уже за результатами першого півріччя поточного року збиток від діяльності з надання послуг розподілу сягнув рекордної величини і складає 235,4 млн. грн.

Крім того, необхідність перегляду тарифу полягає у перегляді всіх його складових.

Так,

1. витрати у частині «Матеріальні витрати» плануються у сумі 587526,4 тис. грн., у тому числі:

- витрати на покриття вартості природного газу, який використовується на виробничо-технологічні витрати та власні потреби у сумі 565812,2 тис. грн. проти 180662,9 тис. грн. передбаченої у діючому тарифі, що в свою чергу пояснюється ростом ціни природного газу з незалежних від товариства причин та необхідної величини обсягів газу на ці цілі;

- витрати у частині «вартість інших матеріалів» плануються у сумі 21714,3 тис. грн. проти 19136,0 тис. грн. передбачених діючим тарифом, що пояснюється ростом цін на ті чи інші матеріали спричиненим інфляційними процесами.

2. «витрати на оплату праці» плануються у сумі 400665,0 тис. грн. проти 156310,0 тис. грн. передбачених діючим тарифом, що пояснюється необхідністю встановлення належного рівня оплати працівників. Так, у діючому тарифі середня заробітна плата запланована у розмірі 5607,3 грн. у розрахунку на одного штатного працівника у той час, коли за 2018 рік рівень середньої заробітної плати працівника зайнятого у промисловості по Україні склав 9633 грн., по області - 9605 грн., а по товариству – 7078 грн.. Слід зазначити, що із-за низького рівня оплати праці у товаристві відбувається відтік кваліфікованих кадрів, особливо в міжсезонний період споживання газу, які по можливості шукають сезонну важку, але краще оплачувану роботу за кордоном (Польща, Латвія, Чехія і т.п.).

Для розрахунку витрат на оплату праці застосований приведений рівень середньої заробітної плати, який розрахований виходячи з середньої заробітної плати у розрахунку на одного штатного працівника по промисловості, який склався в регіоні за січень-жовтень 2018 року (9425 грн.), коефіцієнта її росту розрахованого виходячи з прогнозованих індексів на 2019 рік та з урахуванням оптимальної для забезпечення діяльності з надання послуг розподілу чисельності персоналу у кількості 2323 осіб..

При цьому слід зазначити, що фактична (оптимальна) чисельність персоналу становить 80% від нормативної, потреба якої розрахована виходячи з обсягів робіт при обслуговуванні, утриманні та експлуатації газорозподільних мереж (протяжності газових мереж, кількості ГРП, ШРП, БРТ, станцій катодного захисту, систем хімзахисту, вузлів обліку газу, споживачів, автотранспорту, тощо) з урахуванням періодичності їх обслуговування та затверджена штатним розписом товариства.

За таких умов, середній рівень заробітної плати запланований у розмірі 14373 грн. у розрахунку на одного штатного працівника, який є наближений до розміру кошторисної заробітної плати на 2019 рік при визначенні вартості будівництва, який у регіоні затверджений у розмірі 14800 грн., що відповідає середньому розряду складності робіт 3,8 (рішення Івано-Франківської міської ради від 24 січня 2019 року за № 68).

3. «амортизаційні відрахування» планується на рівні фактичної (бухгалтерської) амортизації яка склалася за 2018 рік, тобто у сумі 25298,9 тис. грн. проти 17561,6 тис. грн., затвердженої у діючому тарифі. При цьому слід зазначити, що планована у тарифі величина амортизації є джерелом інвестицій для Плану розвитку.

4. «інші витрати» плануються виходячи з фактично необхідних з урахуванням прогнозованого індексу інфляції та необхідності у додаткових витратах і в цілому плануються у сумі 183083,9 тис. грн., у тому числі:

- витрати у частині ЄСВ – плануються у сумі 88146,0 тис. грн., що становить 22% від витрат на оплату праці;
- витрати на повірку та ремонт лічильників плануються у сумі 4300 тис. грн.;
- витрати на заміну лічильників, які не відповідають вимогам обліку плануються у сумі 13326,3 тис. грн.;
- витрати на створення обмінного фонду лічильників, які плануються відповідно до вимог Кодексу газорозподільних систем – 5186,3 тис. грн.,
- Інші витрати у частині: обов'язкових платежів, податків, комунальних платежів, витрат на відрядження, послуг сторонніх організацій, послуг зв'язку, витрат на охорону праці, супровід програмного забезпечення, тощо плануються у сумі 34103,3 тис. грн..

Крім того до величини планованих інших витрат **включені додаткові витрати**, які

діючим тарифом не передбачені, а саме:

- витрати у частині відрахування плати за надане в експлуатацію майно, що належить державі та обліковується на балансі Оператора, величина яких розрахована відповідно до умов Договору укладеного між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України (Орган Управління) та ПАТ «Івано-Франківськгаз» (Оператор) від 24 травня 2017 року № 240517/08-Іф-ГРМ «Договір експлуатації газорозподільних систем або її складових» у розмірі 10% (десяти) від залишкової вартості майна, яке належить державі, і відповідно величина таких витрат планується у сумі 13407,6 тис. грн.;
- витрати по сплаті внесків на регулювання (НКРЕКП). Зазначені витрати плануються відповідно до Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання, затверджених постановою НКРЕКП від 06.04.2017 року № 491. При цьому, величина витрат розрахована виходячи з планованого доходу (планованої тарифної виручки) та ставки внесків на регулювання у розмірі 0,1%, передбаченого постановою НКРЕКП, або у сумі 1871,0 тис. грн.;
- витрати на оплату оператору газотранспортної системи обсягу замовленої потужності в точках виходу з газотранспортної системи у сумі 8036,0 тис. грн.. Величина витрат розрахована виходячи з тимчасових тарифів на послуги транспортування природного газу для внутрішніх точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и) на перший рік другого регуляторного періоду для АТ"УКРТРАНСГАЗ", затверджених постановою НКРЕКП від 21.12.2018 року у розмірі 157,19 грн. за 1000 куб. м на добу та планованих обсягів газу у частині виробничо-технологічних та власних потреб;
- послуги з доставки рахунків та банківська комісія за прийом платежів плануються у сумі 14707,4 тис. грн., необхідність яких викликана виділенням в подальшому для категорії «населення» з ціни газу, вартість послуги розподілу виходячи з замовленої потужності.

Щодо величини прибутку, який планується у проекті тарифу.

Прибуток у проекті тарифу планується у сумі 674523,2 тис. грн., напрямками використання якого є:

- податок на прибуток, розмір якого відповідно до норм Податкового кодексу України складає 18% і відповідно планується у сумі 121413,9 тис. грн.;
- витрати на капітальні вкладення (капітальний ремонт та модернізація елементів ГРС) плануються у сумі 40114,1 тис. грн.. Враховуючи те, що система газопостачання області експлуатується зі значно перевищеними термінами її експлуатації, виникає потреба у виконанні значних обсягів робіт пов'язаних з заміною та капітальним ремонтом системи газопостачання. Тих коштів, які з року у рік передбачалися структурою тарифів у частині амортизаційних відрахувань у сумі 17561,6 тис. грн. є недостатньо для утримання системи газопостачання у надійному стані. Отже, для забезпечення безпеки, надійності, регулярності та якості постачання природного газу газорозподільною системою, а саме заходів, передбачених Планом розвитку газорозподільної системи плануються витрати на капітальні вкладення які у проекті тарифу включені до величини прибутку.
- витрати у частині погашення реструктуризованої заборгованості за природний газ відповідно до Закону України від 12.05.2011 року №3319/УІ та відповідно до Договорів на реструктуризацію заборгованості, зокрема перед ДК Газ України у частині сплати реструктуризованої заборгованості за природний газ у сумі 7660,0 тис. грн. у рік;
- компенсація понесених збитків за попередні періоди планується у сумі 385677,1 тис. грн., розрахунком якої є 50% від суми отриманих збитків за попередні періоди (2014-2018рр.) та перше півріччя поточного року;

- прибуток, який залишається у розпорядженні товариства планується у сумі 119657,5 тис. грн., виходячи з рівня рентабельності у розмірі 10% (як для монопольних видів робіт, зазначених у Методології визначення плати за приєднання) та суми повної планованої собівартості передбаченої у проекті тарифу. При цьому слід зазначити, що:
 - статтею 9 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій здійснюється на основі принципів, зокрема самоокупності суб'єктів природних монополій. При цьому, відповідно до частини шостої статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» тарифи, повинні бути встановленими з урахуванням належного рівня рентабельності;
 - діюча методологія розрахунку тарифу передбачає встановлення такого рівня тарифу, який би забезпечив газорозподільним підприємствам отримання обґрунтованого рівня прибутку, достатнього для забезпечення нормальної виробничо-господарської діяльності;
 - Методологія визначення плати за приєднання передбачає застосування рентабельності для монопольних видів робіт на рівні 10%.

Отже, з огляду на зазначені обґрунтування, з метою утримання системи газопостачання у надійному стані, забезпечення якісного та ефективного її функціонування та виконання функцій щодо забезпечення безаварійного та безперебійного розподілу природного газу споживачам, що є можливим за умови належного фінансування всіх необхідних і обґрунтованих витрат, АТ «Івано-Франківськгаз» пропонує до розгляду та обговорення Проект структури тарифу на послуги розподілу природного газу на 2019 рік.

Директор фінансовий

Д.Ф.Горбатюк